Raadsvoorstel (gewijzigd)

Raadsnummer:	2023-008	Zaaknummer:	**1368065**
Onderwerp:	**Ontwikkelagenda 2023-2026**		
Korte inhoud:	Dit is de Ontwikkelagenda 2023 – 2026 van het college van B&W voor de komende jaren. De agenda is door het college opgesteld op basis van het Coalitieakkoord “Samen wonen, samen werken, samen leven”. Daarbij is rekening gehouden met de maatschappelijke en economische context en zijn er keuzes gemaakt aan de hand van de financiële mogelijkheden.		

Datum B&W:	20-12-2022 (10-1-2023)	Portefeuillehouder:	Wethouder Rohen

Voorstel

1. De Ontwikkelagenda 2023 – 2026 voor kennisgeving aan te nemen.
2. In te stemmen met het aanpassen van de Begroting 2023-2026, zoals aangegeven in de tabel in het raadsvoorstel.
3. Het begrotingstekort in 2023 op voorhand te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding

Het college heeft een Ontwikkelagenda opgesteld voor de bestuurlijke inspanningen in de komende jaren.

Er is voor het karakter van een Ontwikkelagenda gekozen vanwege het onzekere en veranderlijke kader waarbinnen de uitvoering van deze Ontwikkelagenda zal moeten plaatsvinden. Het is ook gekozen om ruimte te hebben om in de uitvoering rekening te kunnen houden met ideeën, wensen en initiatieven die vanuit de gemeente, te weten onze inwoners, maatschappelijke organisaties, stakeholders en bedrijven komen.
In de Ontwikkelagenda wordt aangegeven binnen welk financieel kader de uitvoering zal moeten plaatsvinden. En hoe omgegaan zal worden met de verwachte grilligheid en veranderlijkheid in de komende jaren. Gekozen wordt hierbij voor een gefaseerde en flexibele aanpak, die én voortgang biedt én behoedzaamheid in het omgaan met risico’s.

Beoogd effect

Met de uitvoering van de Ontwikkelagenda wil het college invulling geven aan de bestuurlijke opdracht voor de komende jaren, binnen de kaders van het Coalitieakkoord, maar ook staan op de schouders van het vorige college, en inspelend op en meebewegend met de actualiteit en met de wensen en belangen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Centraal in de Ontwikkelagenda staat het mogelijk maken van een groot aantal ambities en uitdagingen die de kwaliteit van wonen, ondernemen en leven verder kan brengen in de komende jaren.

Argumenten

1.1. De Ontwikkelagenda richt zich op integrale maatschappelijke opgaven

De Ontwikkelagenda wordt opgebouwd vanuit een algemene visie op de belangrijkste ontwikkelingen voor de gemeente Nijkerk in de komende jaren vanuit de perspectieven Sociaal Domein, Ruimtelijk Domein, Dienstverlening en Veiligheid en de globale inzet van dit college daarbij. Op basis daarvan worden 8 integrale maatschappelijke opgaven benoemd, waarmee focus en richting wordt gegeven aan het bestuurlijk handelen in de komende jaren. Per maatschappelijke opgave wordt aangegeven wat we als college in hoofdlijnen willen bereiken en wat we hiervoor gaan doen. Dit wordt uitgewerkt in overzichten van inspanningen en activiteiten/producten in de jaarschijven 2023, 2024, 2025 en 2026.

1.2. De Ontwikkelagenda is opgesteld vanuit een lange termijn perspectief

De Ontwikkelagenda wil de brug slaan tussen de lange termijn visie en datgene wat op korte termijn noodzakelijk is om deze visie uiteindelijk te verwezenlijken. Met de vaststelling van de Omgevingsvisie gemeente Nijkerk 2040 is een duidelijke stip op de horizon gezet. De gemeente Nijkerk staat daarmee voor een forse groeiopgave, ons inwoneraantal zal zich ontwikkelen van de 44.000 nu, naar rond de 55.000 in 2040. Om die reden zullen we moeten investeren in onze samenleving en dus ook in onze organisatie.

2.1. Een aanpassing van de begroting is nodig voor uitgaven in 2023 en verder

De begroting 2023 – 2026 is reeds vastgesteld. Deze begroting is beleidsarm. Inmiddels is de Ontwikkelagenda gereed. Op basis hiervan zijn financiële consequenties inzichtelijk geworden. Door het akkoord gaan met de aanpassing van de begroting kan het college een start maken met de investeringen in de samenleving en in de organisatie.

2.2. De middelen worden gericht ingezet

De voorgestelde toekenning van extra middelen maakt het mogelijk om een start te maken met de uitvoering van de Ontwikkelagenda en de daarin aangegeven ambities en inspanningen. Daarmee kan invulling worden gegeven aan maatschappelijke opgaven die in de Ontwikkelagenda zijn opgenomen en het realiseren van de beoogde resultaten voor de gemeente Nijkerk. De aanwezige middelen zijn echter beperkt. Door integraal te werken kan effectiever en efficiënter uitvoering worden gegeven aan maatschappelijke opgaven. Scherpe keuzes zorgen er voor dat de aanwezige middelen gericht kunnen worden ingezet. Een benchmark zal worden uitgevoerd om te toetsen of de groei van de organisatie in balans is met de omslag naar een ontwikkelgemeente.

2.3. Een afwegingskader geeft richting

De Ontwikkelagenda dient gerealiseerd te worden binnen een onzeker financieel kader en beperkte financiële middelen. Dit vraagt om het maken van keuzes. We hebben gekozen voor een afwegingskader met vier parameters. Het afwegingskader maakt het mogelijk dat het college de raad goed kan meenemen in de te maken keuzes en de raad ook daadwerkelijk keuzes kan maken. De verschillende parameters hebben een relatie met elkaar. Bijvoorbeeld: als we niet voor lastenverhoging kiezen, dan betekent dat op één van de andere parameters concessies doen. Dat kan betekenen dat we kiezen voor temporisering van onze ambities. Voor 2023 hebben we er nu voor gekozen om niet de inkomsten te verhogen en de ambities gedeeltelijk te temporiseren. Dit alles in de wetenschap dat we voor 2024 en verder nog structurele keuzes moeten maken.

2.4. Samenhang met investeringen

Voor de benodigde investeringen in bijvoorbeeld onderwijs, sport, duurzaamheid, economie of infrastructuur komen er aparte voorstellen in 2023, hetzij via aparte investeringsprogramma's (onderwijs

en sport), dan wel via de herijking van het Programma ruimtelijke en maatschappelijke investeringen (PRMI), die gekoppeld is aan de recent vastgestelde omgevingsvisie 2040. Dit leidt er toe dat we eind 2023 kunnen evalueren en voor de voorjaarsnota 2024 een nieuw perspectief kunnen schetsen.

3.1 De onttrekking uit de Algemene Reserve is eenmalig
De onttrekking uit de algemene reserve is in 2023 éénmalig en zal op basis van de overschotten op de meerjarenbegroting 2024 en 2025 weer worden aangevuld.

Kanttekeningen
1.1 Onzeker en veranderlijk financieel kader
De uitvoering van de Ontwikkelagenda zal plaats vinden in een onzeker en veranderlijk financieel kader in de komende jaren. Het college kiest voor een gefaseerde aanpak, die telkens de mogelijkheid biedt om bij te sturen aan de hand van een afwegingskader, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de Ontwikkelagenda. Hiermee kan ook de gemeenteraad invloed krijgen en houden op de uitvoering.

1.2 Niet alles is mogelijk
De oorlog in de Oekraïne heeft onder andere geleid tot een energiecrisis. De impact op de gemeentelijke begroting is fors. Het structureel beschikbare saldo is fors naar beneden bijgesteld met circa 2 miljoen euro. Daardoor is er een beperkte financiële ruimte. Het college acht het echter verantwoord om de komende jaren voor 1 miljoen euro structurele ruimte te bieden en incidentele middelen te reserveren van 1,5 miljoen euro voor investeringen in de organisatie ten behoeve van personele inzet. Hiermee kunnen de lopende opgaven uitgevoerd worden. Om de ambities in de ontwikkelagenda in zijn geheel uit te voeren is aanvullend nog ongeveer 800.000,- euro nodig. Hiervoor lijkt nu nog geen ruimte voorhanden. Naast investeringen in de organisatie zal ook een balans moeten worden gevonden met investeringen in projecten en de samenleving. De voortgang van lopende projecten is mede afhankelijk van deze beschikbare middelen. Scherpe keuzes zijn daardoor onvermijdelijk.

Financiën
In de Ontwikkelagenda is het financieel kader opgenomen en tevens de financiële gevolgen op basis van gegevens en aannames per 1 december 2022. In onderstaande tabel staat één en ander weergegeven:

Stand per 1 december 2022					
TABEL BEGROTINGSSALDO					
bedragen x 1.000 euro / - is nadeel	2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	**2.028**	**4.589**	**4.787**	**-1.133**	**-949**
Totale afwijking 2e Berap	391	535	771	2.528	674
bermen en watergangen (raad oktober)	69	53	68	32	32
Saldo begroting 2022-2026 ná 2e berap 2022	**2.488**	**5.177**	**5.626**	**1.427**	**-243**
Ontwikkelingen na 2e berap (op te nemen in begroting)					
Energiekosten	500	350	350	350	350
Stand na ontwikkelingen	**2.988**	**5.527**	**5.976**	**1.777**	**107**
Op te nemen in begroting					
Stelpost	-850	-850	-850	-850	-850
Aanname extra uitkering Gemeentefonds m.i.v. 2026				927	2.775
Totaal	*-850*	*-850*	*-850*	*77*	*1.925*
Saldo voor Ontwikkelagenda	**2.138**	**4.677**	**5.126**	**1.854**	**2.032**
Op te nemen in begroting					
Ontwikkelagenda structureel	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Ontwikkelagenda incidenteel 2023-2025	-1.500	-1.500	-1.500		
Begrotingssaldo na ontwikkelagenda	**-362**	**2.177**	**2.626**	**854**	**1.032**
Structureel begrotingssaldo na ontwikkelagenda	**337**	**3.055**	**3.514**	**228**	**397**

Wij stellen voor de begroting 2023 – 2026 aan te passen op alle jaarschijven conform de posten/bedragen die opgenomen zijn in de bovenstaande Tabel Begrotingssaldo: Energiekosten, Stelpost, Aanname extra uitkering Gemeentefonds miv 2026, Ontwikkelagenda Structureel, Ontwikkelagenda incidenteel 2023 – 2025.

Communicatie
De Ontwikkelagenda is een belangrijk (informatie-)instrument in het samenspel van de gemeente met de samenleving. We kiezen voor een open, responsieve en wederkerige aanpak in de samenwerking met inwoners, ondernemers, maatschappelijke en bestuurlijke partners. Deze aanpak sluit aan bij het participatiebeleid dat de gemeente op dit moment maakt en dat in 2023 wordt vastgesteld.

Van de Ontwikkelagenda wordt een infographic gemaakt.

Vervolg
Na bespreking van de Ontwikkelagenda in de gemeenteraad en een besluit over de beschikbaarstelling van de benodigde middelen zal zo snel mogelijk gestart worden met de uitvoering ervan. Ook zal gestart worden met de voorbereiding van de Voorjaarsnota 2023 waarin opnieuw een afweging zal worden gemaakt over de uitvoeringsmogelijkheden aan de hand van het afwegingskader. De ontwikkelagenda vormt de basis voor de nieuw vorm te geven meerjarenbegroting. Vervolgens zal jaarlijks bij de Voorjaarsnota deze cyclus opnieuw doorlopen worden.

Bijlagen
1. Ontwikkelagenda 2023 – 2026.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,	de burgemeester,
de heer D.J. van Huizen	de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2023-008

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 20 december 2022;

b e s l u i t :

1. De Ontwikkelagenda 2023-2026 voor kennisgeving aan te nemen
2. In te stemmen met het aanpassen van de Begroting 2023-2026, zoals aangegeven in de tabel in het raadsvoorstel
3. Het begrotingstekort in 2023 op voorhand te dekken uit de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 2 februari 2023,

de griffier, de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA